

Phân loại Ảnh, Văn bản & Đa phương thức

CNN vs. ViT · RNN vs. Transformer · Zero-shot vs. Few-shot

Môn học	CO5085 – Học sâu và ứng dụng trong thị giác máy tính
Nhóm	group_12
Học viên	Nguyễn Trung Phong – MSSV: 2570047
Giảng viên	Lê Thành Sách
Học kỳ	2 / 2025–2026 – HCMUT

Nội dung trình bày

#	Nội dung	Slides
1	Bối cảnh & Câu hỏi nghiên cứu	3
2	Cơ sở lý thuyết (CNN, ViT, GRU, DistilBERT, CLIP)	4–6
3	Tập dữ liệu & EDA	7–8
4	Bài toán 1 – Phân loại ảnh: ResNet-50 vs. ViT-B/16	9–11
5	Bài toán 2 – Phân loại văn bản: GRU vs. DistilBERT	12–14
6	Bài toán 3 – Phân loại đa phương thức: Zero-shot vs. Few-shot	15–16
7	Kết quả tổng hợp & Kết luận	17–18

1. Bối cảnh & Câu hỏi nghiên cứu

Động lực

- **CNN** và **RNN** từng là kiến trúc chủ đạo trong CV và NLP suốt hơn một thập kỷ
- Kiến trúc **Transformer** lần lượt chinh phục NLP (BERT), CV (ViT), và multimodal (CLIP)

Ba câu hỏi nghiên cứu

Q1. ResNet-50 (CNN) hay ViT-B/16 (Vision Transformer) tốt hơn trên CIFAR-100?

Q2. GRU (RNN) hay DistilBERT (Transformer) tốt hơn trên 20 Newsgroups?

Q3. CLIP có thể phân loại ảnh hiệu quả với 0 hoặc rất ít mẫu có nhãn trên dataset thật (Flickr30k) không?

Cơ sở lý thuyết

CNN · ViT · GRU · DistilBERT · CLIP

2. Kiến trúc Phân loại Ảnh: CNN vs. ViT

ResNet-50 — CNN với Skip Connection

- Tích chập cục bộ (3×3 kernel) → học đặc trưng theo vùng ảnh
- **Skip connection:** $y = F(x) + x$ giải quyết vanishing gradient, cho phép train mạng rất sâu
- Receptive field tăng dần qua các lớp → từ texture → shape → semantic
- 25.6M params · Pre-train: ImageNet-1K (1.2M ảnh)

ViT-B/16 — Vision Transformer

- Chia ảnh 224×224 thành **196 patch 16×16**, mỗi patch → 1 token embedding
- Thêm [CLS] token + positional encoding → đưa vào 12 Transformer encoder layers
- **Multi-head self-attention** (12 heads): $\text{Attn}(Q, K, V) = \text{softmax}\left(\frac{QK^T}{\sqrt{d_k}}\right)V$
- Cho phép mọi patch "nhìn thấy" mọi patch ngay từ layer đầu — không bị giới hạn receptive field
- 86M params · Pre-train: **ImageNet-21K** (14M ảnh)

2. Kiến trúc Text: GRU vs. DistilBERT

GRU — Gated Recurrent Unit

- Xử lý chuỗi **tuần tự** token-by-token, mang theo hidden state h_t
- **Reset gate** r_t và **Update gate** z_t kiểm soát thông tin được nhớ/quên
- Bidirectional: đọc chuỗi theo cả 2 chiều → nắm bắt ngữ cảnh trước và sau
- Hạn chế: **sequential bottleneck** — không song song hóa được; khó học **long-range dependency**
- ~4M params · Khởi tạo **ngẫu nhiên** (không pre-train)

DistilBERT — Transformer nén từ BERT

- **Self-attention toàn cục**: xử lý đồng thời toàn bộ chuỗi, không có thứ tự tuyến tính
- 6 Transformer layers (thay vì 12 của BERT), dùng **knowledge distillation** giữ lại 97% hiệu năng
- Pre-train: **Masked Language Model** trên Wikipedia + BookCorpus (~16GB text)
- 66M params · Fine-tune với $\text{lr}=2\text{e-}5$ → head phân loại `Linear(768→20)`

2. CLIP — Contrastive Language–Image Pretraining

Kiến trúc & Huấn luyện

- **Image encoder** (ViT-B/32) + **Text encoder** (Transformer) được train cùng nhau
- Mục tiêu: cặp ảnh-văn bản thật → cosine similarity **cao**; cặp không khớp → similarity **thấp**
- Pre-train trên **400 triệu** cặp ảnh-văn bản thu thập từ Internet
- Kết quả: **không gian embedding chung** — ảnh và văn bản mô tả cùng khái niệm nằm gần nhau

Ứng dụng: Zero-shot & Few-shot Classification

Zero-shot (0 ảnh train):

1. Tạo text prompt: "a photo of a {class}" cho mỗi class
2. Encode ảnh → $\mathbf{v}$, encode prompt → $\mathbf{t}_c$ (L2-normalize)
3. Dự đoán: $\hat{y} = \arg \max_c \mathbf{v} \cdot \mathbf{t}_c^\top$

Few-shot (K ảnh/class, K = 1/5/10/20):

1. CLIP encoder **frozen hoàn toàn** — trích đặc trưng ảnh $\mathbf{v} \in \mathbb{R}^{512}$
2. Train linear head $W \in \mathbb{R}^{512 \times 10}$ trên $K \times 10$ ảnh
3. Inference: $\hat{y} = \arg \max W^\top \mathbf{v}$

Dữ liệu & Tiền xử lý

EDA – CIFAR-100 · 20 Newsgroups · Flickr30k (10 classes)

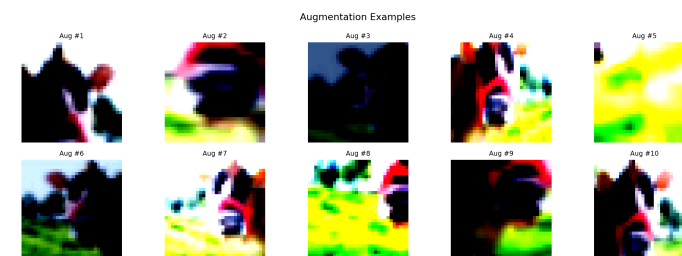
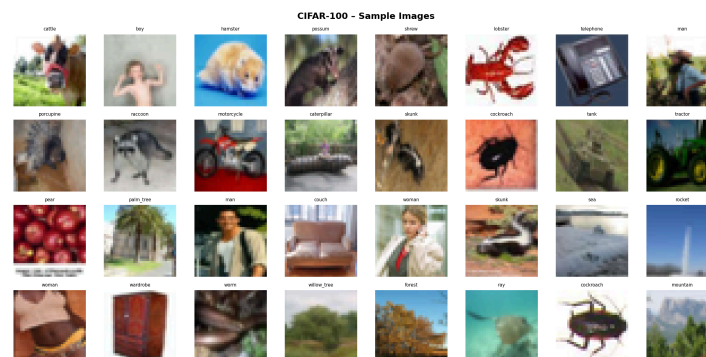
3. EDA – Dữ liệu Hình ảnh (CIFAR-100)

60,000 ảnh màu 32×32 · 100 fine-grained class · 20 superclass

- Train: 50,000 (500 ảnh/class) · Test: 10,000 (100 ảnh/class) — cân bằng hoàn toàn

Pipeline tiền xử lý

Split	Bước xử lý
Train	RandomCrop → HFlip → ColorJitter → Normalize
Val/Test	ToTensor → Normalize
ViT-B/16	Thêm Resize(256) → CenterCrop(224)

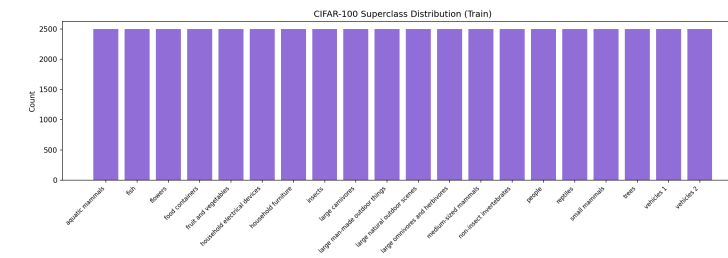
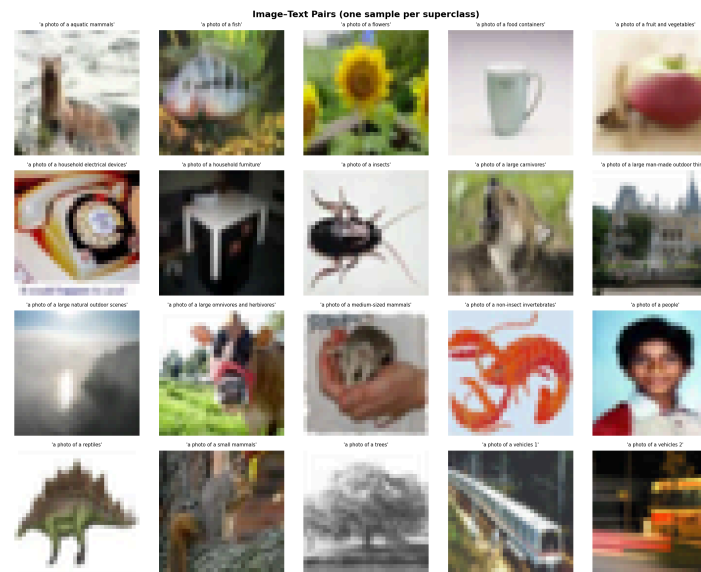

Thách thức: 32×32 rất thấp — class cùng superclass dễ nhầm; ViT pre-train ở 224×224 nên bị bất lợi nhẹ.

3. EDA – Dữ liệu Đa phương thức (Flickr30k)

- 31,783 ảnh thật, mỗi ảnh có 5 captions do con người viết
- Test split: 1,000 ảnh (tải từ AnyModal/flickr30k)
- Gán nhãn từ captions bằng keyword matching → 10 semantic classes: people, dog, water, sports, outdoor, horse, bicycle, food, nature, indoor
- Mỗi ảnh đều có cặp (ảnh, caption) thật

Metrics Đánh giá

| Metric | Công thức |

|---|---|---|

| **Accuracy** | $\frac{\text{số dự đoán đúng}}{\text{tổng số mẫu}}$ |

| **F1-Macro** | $\frac{1}{C} \sum_{c=1}^C \frac{2 \cdot P_c \cdot R_c}{P_c + R_c}$ |

Tại sao dùng cả hai?

- **Accuracy** — trực quan, dễ so sánh tổng thể; nhưng có thể bị lệch nếu model thiên về một số class
- **F1-Macro** — tính F1 riêng từng class rồi lấy trung bình không trọng số → **phát hiện model bỏ sót class hiếm**
- Dataset cân bằng (CIFAR-100: 500/class · 20 Newsgroups: ~550/class · Flickr-10: ~100/class) → Accuracy và F1-Macro thường nhất quán

Bài toán 1 – Phân loại Ảnh

ResNet-50 (CNN) vs. ViT-B/16 (Vision Transformer) · CIFAR-100

4. Bài toán 1 – Cài đặt thực nghiệm

	ResNet-50	ViT-B/16
Kiến trúc	CNN, Residual blocks	Transformer, Patch 16×16
Tham số	25.6M	86M
Pre-train	ImageNet-1K (1.2M ảnh)	ImageNet-21K (14M ảnh)
Classification head	Dropout (0.3) + FC (2048→100)	FC (768→100)
Fine-tune	Toàn bộ mạng	Toàn bộ mạng
Learning rate	1×10^{-3}	5×10^{-5} (nhỏ hơn để tránh phá vỡ pre-trained features)
Epochs	5	5
Batch size	128	32
Scheduler	CosineAnnealingLR	CosineAnnealingLR
Gradient clipping	max_norm=1.0	max_norm=1.0

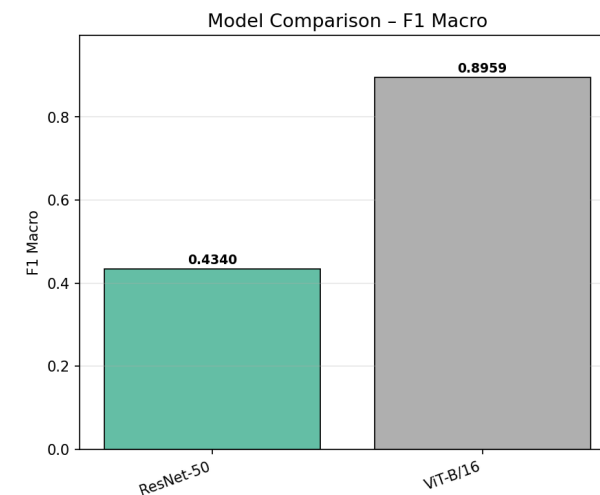
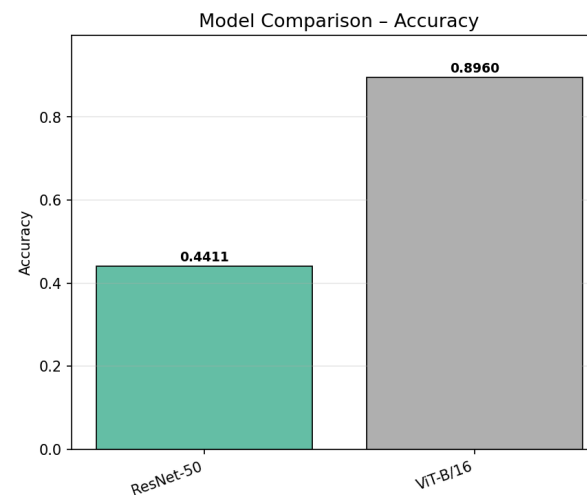
Cả hai được fine-tune toàn bộ trên CIFAR-100.

4. Bài toán 1 – Kết quả

Model	Test Accuracy	F1-Macro	Gap
ResNet-50 (CNN)	44.11%	0.434	baseline
ViT-B/16 (Transformer)	89.60%	0.896	+45.49 pp

Phân tích

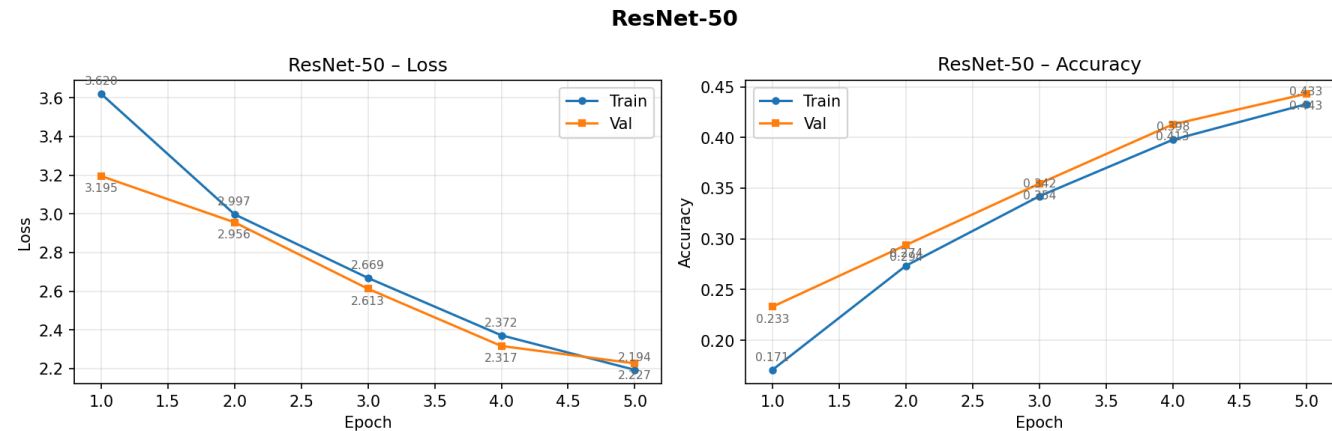
- ViT-B/16 vượt ResNet-50 gần **2×** (89.60% vs 44.11%)
- **Self-attention toàn cục**: ViT học quan hệ giữa tất cả 196 patch ngay từ layer đầu tiên; ResNet chỉ nhìn vùng 3×3 ở mỗi bước
- ResNet gặp khó khăn do ảnh nhỏ 32×32 — inductive bias của convolution không phù hợp
- Lưu ý: ViT pre-train trên **14M ảnh** (ImageNet-21K) vs ResNet 1.2M → **lợi thế dữ liệu 11×** cần tính đến

4. Bài toán 1 – Training Curves: ResNet-50

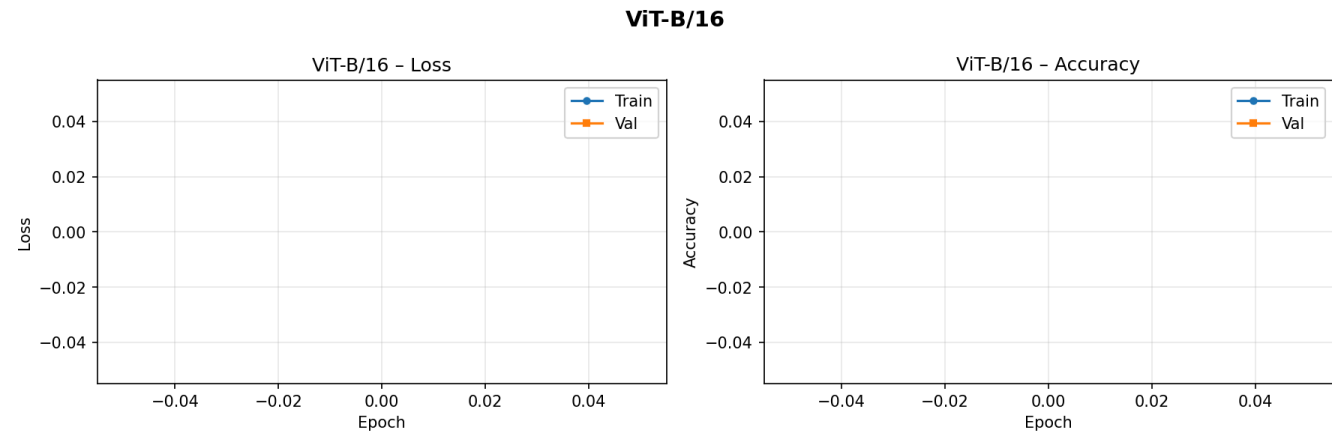
- Val accuracy tăng ổn định, hội tụ nhanh ở epoch 3–4
- Dấu hiệu nhẹ overfitting ở cuối: train loss tiếp tục giảm nhưng val loss bắt đầu tăng nhẹ

4. Bài toán 1 – Training Curves: ViT-B/16

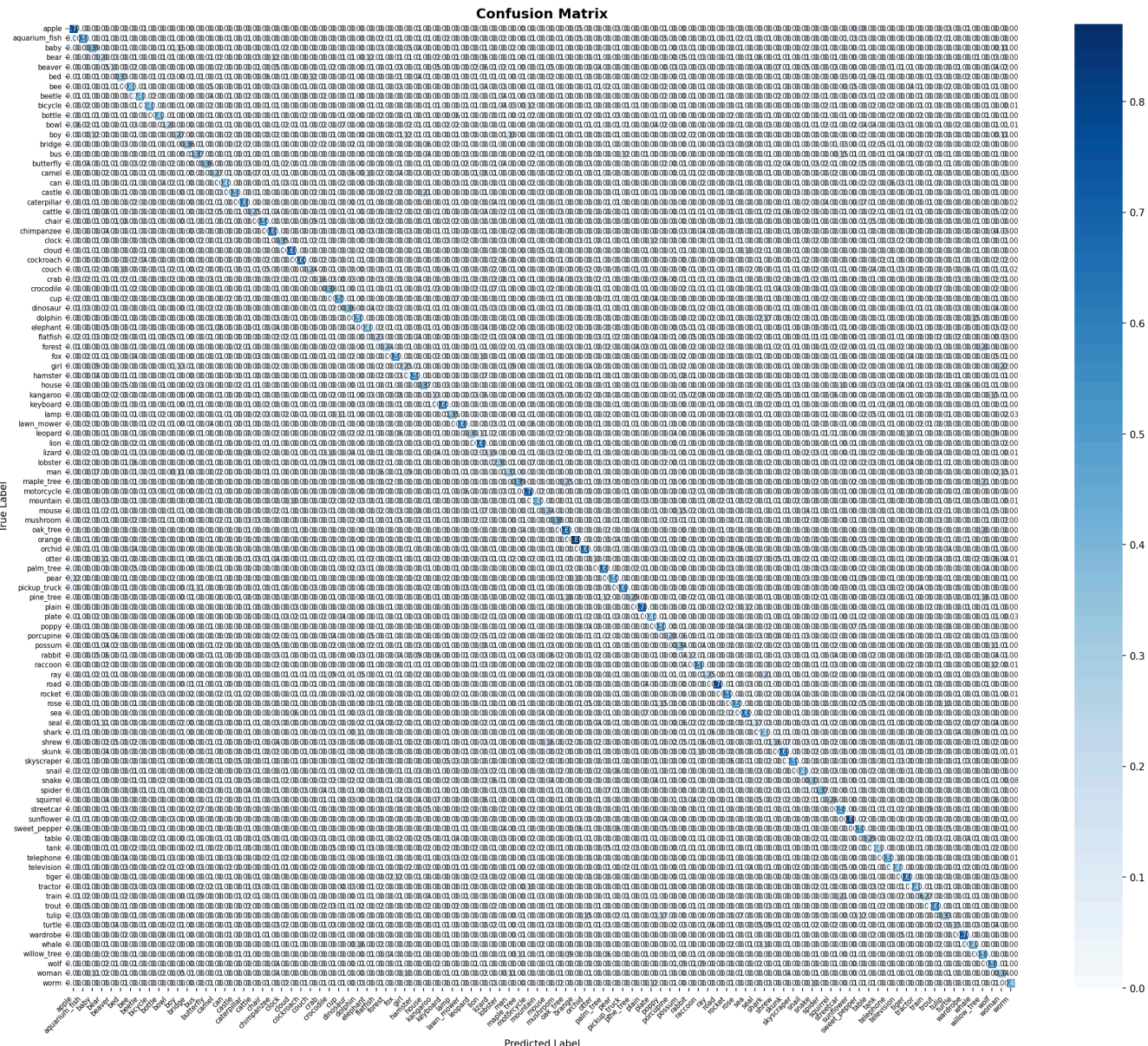

- Khởi đầu chậm hơn (epoch 1–2 thấp) — Transformer cần "warm-up" để thích nghi với task mới
- Sau đó tăng nhanh mạnh; val loss không tăng → không overfitting trong 5 epochs

4. Bài toán 1 – Phân tích Lỗi (Confusion Matrix – ResNet-50)

- Phần lớn lỗi xảy ra trong cùng superclass: nhầm beaver ↔ otter, bus ↔ train
- Ít lỗi xuyên superclass → mô hình đã học phân biệt ở mức superclass nhưng chưa đủ tinh tế ở fine-grained
- Nguyên nhân: độ phân giải 32×32 quá thấp — các class cùng superclass trông gần như giống nhau

Bài toán 2 – Phân loại Văn bản

GRU (RNN) vs. DistilBERT (Transformer) · 20 Newsgroups

5. Bài toán 2 – Cài đặt thực nghiệm

	GRU	DistilBERT
Kiến trúc	Bidirectional RNN, 2 layers	Transformer, 6 layers
Tham số	~4M	66M
Pre-train	Không — khởi tạo ngẫu nhiên	Wikipedia + BookCorpus (~16GB)
Embedding	DistilBERT tokenizer, embed_dim=300	Learned embeddings (pre-trained)
Classification head	FC(512→20) (hidden×2)	FC(768→20)
Learning rate	1×10^{-3}	2×10^{-5}
Epochs	5	3
Batch size	64	32
Max sequence length	256 tokens	256 tokens

Cả hai cùng dùng `DistilBertTokenizer` (vocab=30,522) để tokenize → **embedding space đồng nhất**, chỉ khác kiến trúc xử lý.

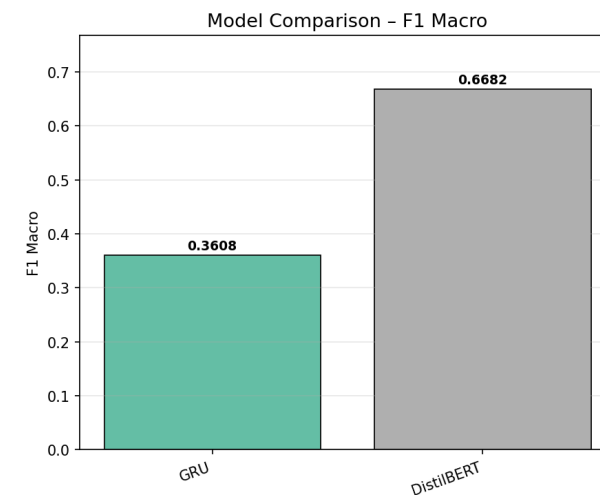
5. Bài toán 2 – Kết quả

Model	Test Accuracy	F1-Macro	Gap
GRU (RNN)	37.85%	0.361	baseline
DistilBERT (Transformer)	69.04%	0.668	+31.19 pp

Phân tích

- DistilBERT vượt GRU **+31.2 điểm** — khoảng cách lớn nhất trong 3 domain
- **GRU**: xử lý tuần tự → không song song, khó học long-range dependency ở max_length=256
- **DistilBERT**: self-attention song song toàn chuỗi + pre-train trên 16GB văn bản → representations giàu ngữ nghĩa
- GRU không có pretrained embeddings → phải học từ đầu trên ~11K bài — quá ít để khái quát hóa tốt

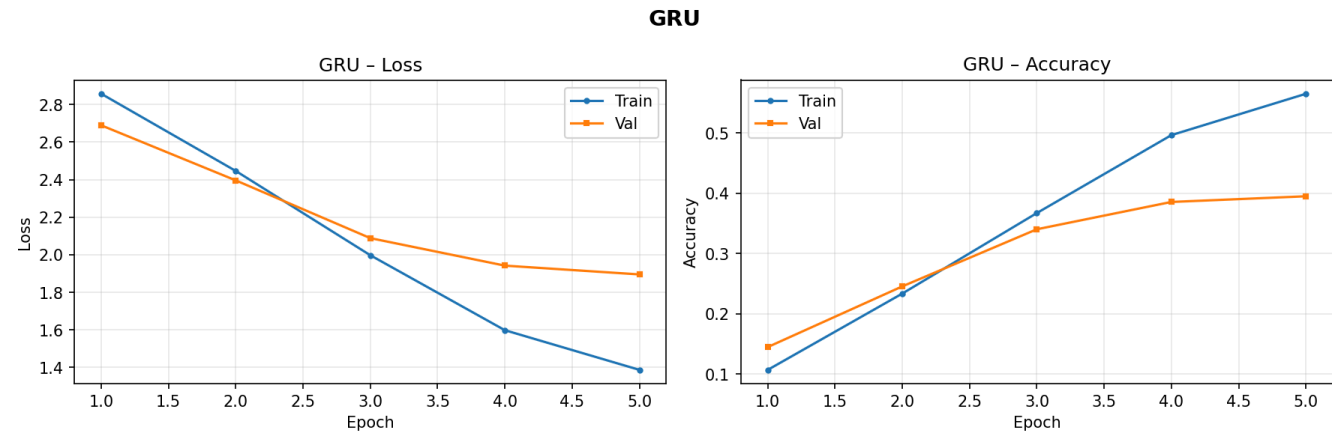
Kết luận: Với NLP, **pre-training** là yếu tố quyết định hơn kiến trúc đơn thuần.

5. Bài toán 2 – Training Curves: GRU

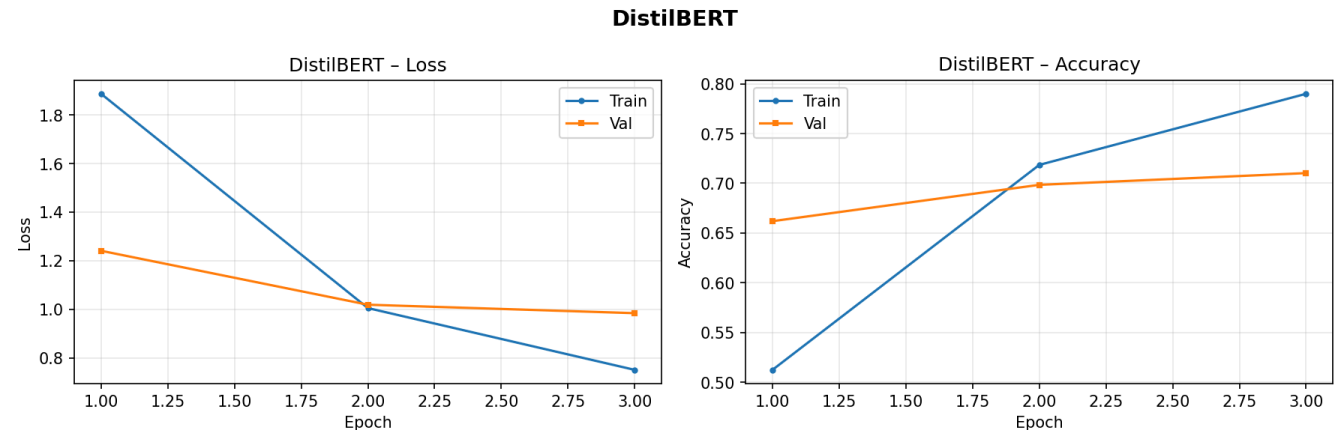
- Val accuracy đạt ~35–38% rồi bão hòa sớm
- Training loss tiếp tục giảm nhưng val loss tăng nhẹ → overfitting rõ

5. Bài toán 2 – Training Curves: DistilBERT

- Chỉ cần **3 epochs** để đạt 69% — tốc độ hội tụ vượt trội nhờ pretrained representations
- Val loss giảm đều, không có dấu hiệu overfitting trong 3 epochs

Bài toán 3 – Phân loại Đa phương thức

CLIP Zero-shot vs. Few-shot · Flickr30k

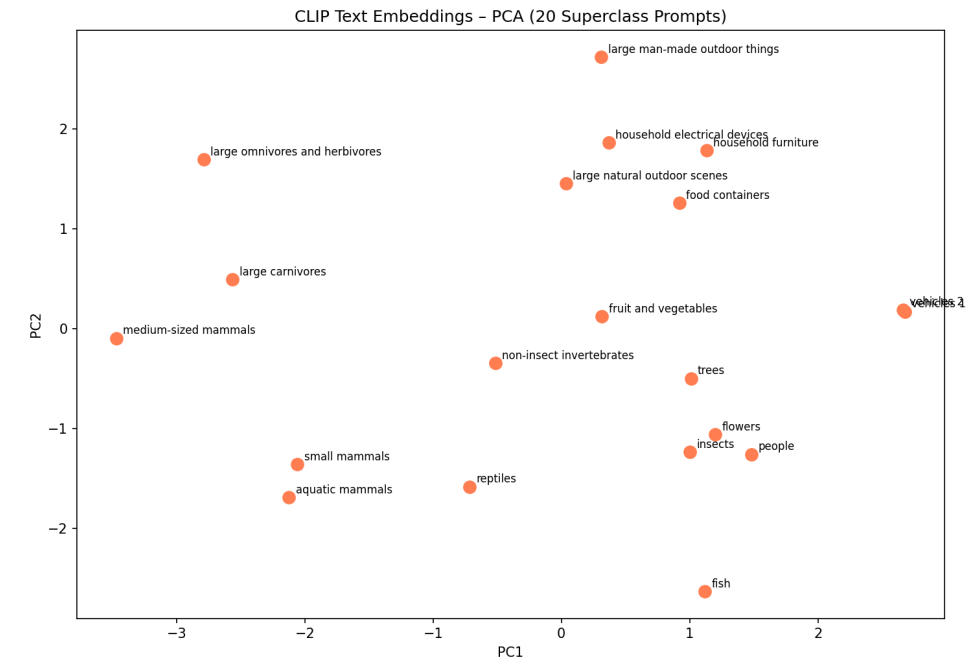
6. Bài toán 3 – Phương pháp & Cài đặt

Dataset: Flickr30k test split — 1,000 ảnh, **10 classes** (keyword labeling từ captions)

Phương pháp	Mô tả	Training data
Zero-shot	Prompt "a photo of a {class}" → cosine sim	0 ảnh
1-shot	Linear head trên CLIP features	10 ảnh (1/class)
5-shot	Linear head trên CLIP features	50 ảnh (5/class)
10-shot	Linear head trên CLIP features	100 ảnh (10/class)
20-shot	Linear head trên CLIP features	200 ảnh (20/class)

CLIP encoder **frozen hoàn toàn** — chỉ train linear head

$$W \in \mathbb{R}^{512 \times 10}$$

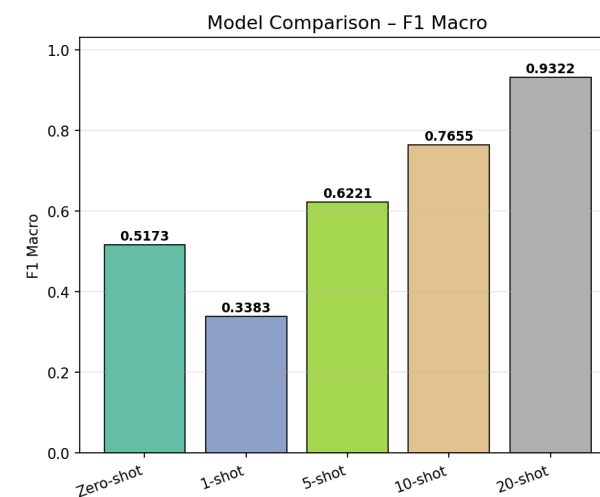
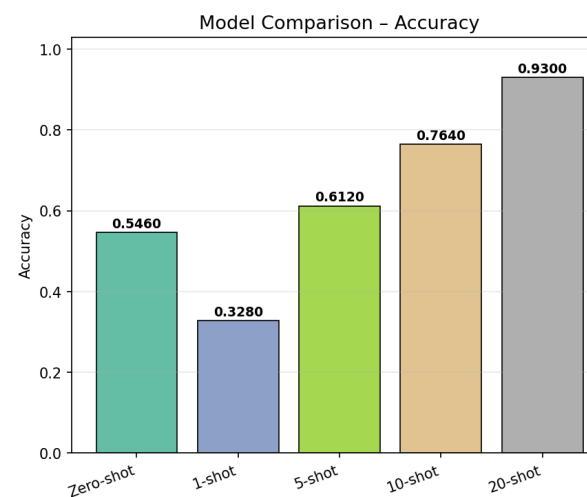

6. Bài toán 3 – Kết quả Zero-shot vs. Few-shot

Phương pháp	Train ảnh	Accuracy	F1-Macro
Zero-shot	0	54.60%	0.517
1-shot	10	32.80%	0.338
5-shot	50	61.20%	0.622
10-shot	100	76.40%	0.766
20-shot	200	93.00%	0.932

Phân tích

- **1-shot < Zero-shot:** 1 ảnh/class không đủ ước lượng phân phối → linear head overfit
- **5-shot vượt zero-shot:** đủ signal để học phân tách
- **20-shot = 93%** với chỉ 200 ảnh train → CLIP features cực kỳ phân ly

Kết quả tổng hợp & Kết luận

8. Kết quả tổng hợp & Kết luận

Domain	Mô hình CNN/RNN	Mô hình Transformer	Kết quả
Phân loại ảnh	ResNet-50: 44.11%	ViT-B/16: 89.60%	ViT-B/16 (+45.5 pp)
Phân loại văn bản	GRU: 37.85%	DistilBERT: 69.04%	DistilBERT (+31.2 pp)
Đa phương thức	Zero-shot: 54.60%	CLIP 20-shot: 93.00%	Few-shot vượt trội

Ba kết luận chính

1. **Transformer vượt CNN và RNN** trên cả 3 domain nhờ self-attention toàn cục và pre-training quy mô lớn
2. **Pre-trained weights** là yếu tố then chốt — fine-tuning từ pretrained vượt train từ đầu rất xa
3. **CLIP few-shot** đạt 93% accuracy với chỉ 200 ảnh train (20-shot); zero-shot đạt 54.6% mà không cần bất kỳ dữ liệu training nào

Cảm ơn thầy đã lắng nghe!